

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce **nezl. O. J.**, zastoupeného zákonným zástupcem Ing. M. J., bytem tamtéž, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16.12.2014 sp. zn. SZ/2076/2014/4S-MSK, č.j. MPSV-UM/24100/14/4S-MSK, o **příspěvku na péči,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 16.12.2014 sp. zn. SZ/2076/2014/4S-MSK, č.j. MPSV-UM/24100/14/4S-MSK **se zrušuje** a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 16.12.2014 sp. zn. SZ/2076/2014/4S-MSK, č.j. MPSV-UM/24100/14/4S-MSK žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR zamítlo odvolání nezletilého žalobce a potvrdilo rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě ze dne 18.8.2014, kterým byl nezletilému žalobci přiznán

příspěvek na péči ve výši 3.000,- Kč měsíčně od dubna 2014. Žalovaný jakožto odvolací orgán dospěl k závěru na základě posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 7.11.2014, že žalobce není osobou do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1, písm. d), c) nebo b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV., III. nebo II., jde o osobu do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1, písm. a) téhož zákona považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat tři základní životní potřeby.

Zákonný zástupce nezletilého žalobce podal proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu, ve které poukázal na psychologické vyšetření MUDr. K. T., PhD. ze dne 8.4.2012, podle které nezletilý žalobce trpí pervazivní vývojovou poruchou, hyperaktivní poruchou sdruženou s mentální retardací a stereotypními pohyby, IQ v pásmu středně těžkého mentálního postižení, kdy psychomotorické schopnosti se pohybují na pomezí lehké až středně těžké mentální retardace. S ohledem na tento zdravotní stav považuje rozhodnutí žalovaného za nesprávné, neboť nezletilý je závislý na pomoci jiné osoby ve stupni III. – těžká závislost. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb a vyžaduje mimořádnou a zvláště náročnou péči a dozor po celý den. Při ústním jednání soudu zákonný zástupce nezletilého žalobce upřesnil, že za nezvládané základní životní potřeby (kromě uznaných základních životních potřeb posudkovými orgány) považuje základní potřeby, které uvedl v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně a to mobilita, orientace, oblékání a obouvání a výkon fyziologické potřeby.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 16.12.2014 sp. zn. SZ/2076/2014/4S-MSK, č.j. MPSV-UM/24100/14/4S-MSK, připojeným správním spisem žalovaného téže spisové značky a připojeným správním spisem Úřadu práce České republiky, krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Nový Jičín, zákonným zástupcem nezletilého žalobce předloženou lékařskou zprávou z psychologického vyšetření Mgr. B. G. ze dne 26.8.2015 a po té dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s.ř.s., jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (§ 75 s.ř.s.).

Ze správního spisu Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě krajský soud zjistil, že nezletilý žalobce zastoupený zákonným zástupcem podal žádost o příspěvek na péči dne 30.4.2014. Dne 21.5.2014 bylo v místě bydliště žalobce provedeno sociální šetření. V záznamu o tomto sociálním šetření je uvedeno, že rodiče nezletilého uvedli problémy s koordinací a stabilitou při chůzi, potřebu neustálého dohledu. Nezletilý vyjde a sejde schody s oporou zábradlí nebo druhé osoby, občas při chůzi ze schodů chodí po čtyřech. Zvládne sedět i stát bez opory, musí mít doprovod venku, protože nerozlišuje lidi, ujde 400 metrů do blízkého obchodu, na delší procházky nechodí. Matka nezletilého uvedla, že je schopen se obléci neadekvátně počasí, špatně oděv vrství, oděv si oblékne a boty si obuje pouze

pokud mají suché zipy. Manipulaci s knoflíky a zipy nezvládá. Nezletilý je schopen říci, že potřebuje na toaletu, občas to nestihne a pomočí se. S očistou po toaletě mu pomáhají rodiče. Jí sám lžící, podle sdělení rodičů si neumí stravu naporcovat. Doma se nezletilý orientuje, avšak venku má s orientací potíže, musí mít doprovod, aby neodešel s cizími lidmi. Při komunikaci špatně skládá věty a dochází na logopedii. Poté správní orgán I. stupně usnesením ze dne 26.5.2014 přerušil řízení za účelem vyžádání posudku o zdravotním stavu a posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči, který byl podán dne 9.7.2014 se závěrem, že nezletilý žalobce nezvládá základní životní potřeby, a to oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a osobní aktivity. Dle tohoto posudku je žalobce osobou do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1, písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. – lehká závislost. Na tomto posudkovém závěru posudkový lékař OSSZ v Novém Jičíně setrval ve vyjádření ze dne 31.7.2014. Na to správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí ze dne 8.8.2014, kterým nezletilému žalobci přiznal příspěvek na péči ve výši 3.000,- Kč měsíčně od dubna 2014. Správní spis dále obsahuje odvolání zákonného zástupce nezletilého žalobce, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím, poté kdy si opatřil posudek posudkové komise MPSV ČR ze dne 7.11.2014. Tento posudek je součástí správního spisu žalovaného a podle něho u nezletilého žalobce jde o osobu do 18-ti let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1, písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). V posudku posudkové komise se uvádí, že u žalobce se jedná o ADHD syndrom, hyperkinetickou poruchu, lehkou mentální retardaci, hypotonickou formu DMO, opoždění vývoje řeči, stenózu a. pulmonalis a lehkou malformaci chlopně plicnice. V posudku se dále uvádí výpis z doložené zdravotní dokumentace a sociálního šetření, z vyšetření psychiatrického a neurologického. V samotném posudkovém hodnocení je uvedeno odlišné stanovisko od posudkového lékaře OSSZ s tím, že posudková komise považuje u nezletilého žalobce základní životní potřebu oblékání – obouvání jako zvládanou. Posudková komise uznala jako nezvládanou základní životní potřebu tělesnou hygienu a osobní aktivity, stejně jako posudkový lékař OSSZ. Zohlednila také základní životní potřebu komunikace vzhledem k dyslálii a pokračující logopedické léčbě. Dále uvedla, že není zdravotní důvod nezvládat další neuznané základní životní potřeby a stran základní životní potřeby oblékání a obouvání uvedla, že není zdravotního důvodu nezvládat výběr oblečení vzhledem k popsanému intelektovému deficitu a že podobně je tomu i u výkonu fyziologické potřeby, kdy dle sociálního šetření tuto zvládá a v opačném případě je nutné zaučení – individuální přístup.

Ze zprávy z psychologického vyšetření ze dne 26.8.2015 krajský soud zjistil, že byla vyžádána za účelem zhodnocení míry autistických projevů nezletilého žalobce. V závěru této zprávy se uvádí, že intelekt nezletilého žalobce je v pásmu středně těžké mentální retardace, je oslabena zejména performační složka, atypický autismus a porucha aktivity a pozornosti. Psychomotorický vývoj i vývoj řeči odpovídá úrovni cca 4 roky. Nezletilý zvládne základní komunikaci, ale bez pochopení širších souvislostí, jeho koncentrace pozornosti je pouze krátkodobá, jde o psychomotorický neklid, patrný jsou výrazné úzkostné projevy, stres a nervozita, zejména v neznámých nebo málo strukturovaných situacích.

Podle ust. § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011), osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,
- b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,
- c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,
- d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, myt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holiť se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Podle ustanovení § 1 odst. 4 vyhl. č. 505/2006 Sb. za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v

přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

V rámci odvolacího řízení, na jehož základě bylo vydáno konečné správní rozhodnutí žalovaného ze dne 16.12.2014, doplnil žalovaný dokazování posudkem od posudkové komise MPSV ČR, který byl vypracován dne 7.11.2014. Tento posudek byl vzat jako stěžejní důkaz pro odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Posudek obsahuje přehled zdravotnické dokumentace žalobce, ze které posudková komise vycházela a diagnostický souhrn zdravotních omezení nezletilého žalobce. Posudek blíže zdůvodňuje odlišné hodnotící stanovisko od posudkového lékaře OSSZ v Novém Jičíně, tedy proč neuznává za nezvládanou základní životní potřebu oblékání a obouvání a vyslovuje souhlas s nezvládnáním tělesné hygieny a osobních aktivit s tím, že posudková komise uznala jako nezvládanou základní životní potřebu i komunikaci. Zákonný zástupce žalobce však namítal, že u nezletilého žalobce jde o III. stupeň závislosti a odkázal na další nezvládané základní životní potřeby, které uváděl v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Mezi těmito základními životními potřebami byl namítán i výkon fyziologické potřeby. Zákonný zástupce při ústním jednání soudu v tomto směru uvedl, že nezletilý je schopen říci, že potřebuje na toaletu, občas to nestihne a pomoci se. U nezletilého zatím nejsou používány hygienické potřeby. Je schopen sám se na WC vyprázdnit, rozhodně však není schopen se očistit, v tomto je mu nutno pomoci. Zvládnání této základní životní potřeby posudková komise uvedla: „dle sociálního šetření tuto zvládá, není dále zdravotní důvod nezvládat – v opačném případě je nutné vhodné zaučení – individ. přístup“. Kromě toho, že podle záznamu o sociálním šetření u tohoto šetření otec nezletilého uvedl, že je schopen říci, že potřebuje na toaletu a že se občas stane, že to nestihne a pomoci se a u ústního jednání soudu dále uvedl, že nezletilý není schopen se po vyprázdnění na WC očistit, toto odůvodnění posudkové komise vůbec neodpovídá kritériím uvedeným pod písm. g) přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. Posudek v této části je tedy nepřezkoumatelný. Kromě toho zákonný zástupce nezletilého žalobce namítal i nezvládnání základní životní potřeby orientace. Podle jeho názoru nezletilý není schopen přiměřených duševních kompetencí pro středně těžkou mentální retardaci, kterou dokládá výše uvedenou lékařskou zprávou z psychologického vyšetření nezletilého žalobce ze dne 26.8.2015. Nezletilý nerozeznává lidi podle toho, jakým způsobem je má zdravít, nerozliší cizího člověka, pozná blízké osoby, avšak nedokáže říci, kdo to je např. teta. Nepoznává hodiny a nedokáže se orientovat v místě, které, pokud by poznal, pak z něj není schopen návratu domů. Je schopen orientovat se toliko v domácím prostředí. K uvedenému krajský soud dodává, že nezvládnání základní životní potřeby orientace namítal zákonný zástupce v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zatímco posudková komise hodnocení zvládnání této základní životní potřeby ve svém posudku opomenula. Z uvedeného důvodu proto nelze tento posudek převzít jako úplný a přesvědčivý.

Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, krajský soud neměl možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo dodatečně podrobně odůvodnit jednotlivé žalobní námítky, co do zvládnání základních životních potřeb nezletilého žalobce orientace a výkonu fyziologické potřeby.

Za této situace krajskému soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Žalovaný v dalším řízení bude povinen odstranit vady řízení, které spočívají v neúplnosti a tím i nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 7.11.2014 vyžádáním doplňujícího posudku příp. i srovnávacího posudku jiné posudkové komise.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšný žalobce se práva náhrady nákladů řízení výslovně vzdal (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 12. listopadu 2015

JUDr. Petr Indráček
samosoudce